
КИТАЙСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА

ISSN 2616-7328 (Online), ISSN 2409-904X (Print)
Kitaêznavçi doslidžennâ, 2019, No. 1, pp. 94–103
doi: <https://doi.org/10.15407/chinesest2019.01.094>

UDC 811.581:81'25

ISSUES OF RENDERING CHINESE WORDS BY MEANS OF UKRAINIAN LANGUAGE

Ye. Hobova

PhD (Linguistics), Junior Researcher

A. Yu. Krymskyi Institute of Oriental Studies, NAS of Ukraine

4, Hrushevskoho Str., Kyiv, 01001, Ukraine

Gobova42@gmail.com

Rapid growth of trading relations between Ukraine and China as well as the overall Chinese economic rise time and again attract attention of our fellow citizens. Demand for information on China is constantly growing, however the lack of professional knowledge among journalists and experts, along with the absence of a standard unified system of transcribing Mandarin Chinese words and names, leads to deficiency of its presentation. The paper looks into main causes of inadequate transliterations, flaws of the currently used system and proposes some measures to improve it.

Keywords: transliteration, personal names in Chinese, Ukrainian alphabet, pinyin

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕДАЧІ КИТАЙСЬКИХ СЛІВ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Є. В. Гобова

Стрімке зростання китайської економіки до рівня другої у світі та партнерські відносини між Україною та Китаєм все частіше виносять новини про Китайську Народну Республіку на перші шпальти новин. Разом з тим, відсутність усталеної норми та правил передачі китайськомовних слів створює безліч помилок та неточностей. Зокрема, навіть імена перших осіб країни часто передаються невірно: “Ксі Джінпінг” замість “Сі Цзіньпін” (від Xi Jinping), “Джианг Земін” замість “Цзян Цземін” (Jiang Zemin) [Корнєєва 2017, 78]. Головним чином це впливає з непрофесійності журналістів, що орієнтуються на російськомовні та англомовні джерела інформації та не адаптують їх до української мови. Якщо ж врахувати, що іншомовні джерела також не завжди

© 2019 Ye. Hobova; Published by the A. Yu. Krymskyi Institute of Oriental Studies, NAS of Ukraine and the Ukrainian Association of Sinologists on behalf of *The Chinese Studies*. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

уникають помилок, то кінцевий результат такої опосередкованої транскрипції може бути геть викривлений відносно оригіналу. Особливо це стосується таких нюансів, як “династія Цін” та “династія Цін” – різниця на одну літеру може бути неочевидною для нефахівця, але між цими періодами кільканадцять століть. Навіть офіційні українські ЗМІ та інформативні агентства нерідко припускаються помилок у передачі китайських власних назв українською мовою, або ж передають чи відмінюють їх непослідовно (Wuhan – “Ухань”, але Wuxi – “Вусі” [Укрінформ 2019b], “Сі Цзіньпіня” або “Сі Цзіньпіна” у родовому відмінку [Борсифен 2014, 9]). Подекуди власні імена спотворюються до невпізнаваності: “Менг Ванжу” замість “Мен Ваньчжоу” [Укрінформ 2019a], або ж записуються сумішшю російського та українського алфавітів: “дослідження [...] Ван Чэнсіна” [Даниленко 2016, 13].

Тривалий час українське сходовознавство та китаєзнавство зокрема орієнтувалося на норми, встановлені російськими вченими та фахівцями. Так у картографії китайські топоніми стандартно перекладені через так звану “українізовану паладицю”, тобто адаптовану до українського алфавіту систему транскрипції китайської мови, названу на честь отця Паладія Кафарова, котрий створив її у ХІХ столітті [Концевич 2002, 13]. “Українізована паладиця” хоч і не має офіційно фіксованої норми, але з невеликими відмінностями використовується у всіх офіційних україномовних документах, що стосуються Китаю, міжнародних договорах, юридичних документах, у діловодстві посольства КНР в Україні, викладанні китайської мови в українських навчальних закладах, багатьох перекладах китайської літератури тощо. Проте за відсутності чіткої та загальнодоступної норми, а також посередництвом нових форматів мас-медіа, що не завжди прискіпливо слідкують за достовірністю та якістю інформаційних джерел, виникає ряд проблем у практичному застосуванні цієї системи.

Слід визнати, що наявна система має низку недоліків, що впливають з її застарілої та недостатньої адаптованості до особливостей української мови. Зокрема ініціали zh-, j- передаються відповідно як “чж-” та “цз-”, хоч вони збігаються з вимовою українських диграфів “дж” та “дз”. Крім того, ініціали “yi-” та “g-” збігаються з вимовою літер “ї” та “г”, проте за прикладом російської “паладиці” передаються літерами “і” та “г”. Також існує ціла низка запозичених слів та власних назв, що мають усталену форму, яка суттєво відрізняється від запису китайським фонетичним алфавітом “піньїнь”, здебільшого з історичних причин (наприклад, “Пекін” насправді мав би транскрибуватися як “Бейцзін”, “Аньхой” – “Аньхуей” тощо). Разом з тим, цілком очевидно, що повною мірою передати звучання китайської мови засобами української графіки неможливо, через докорінні розбіжності у фонетичній та писемній системах двох мов.

Проте головним джерелом помилок у передачі китайських слів та власних назв є калькування з російської та англійської мов без врахування особливостей української мови. Так назва китайського міста Чунцін (Chongqing) в україномовних новинах перетворюється на “Чунцин” [УНІАН 2019], що є очевидним калькуванням із російської мови, де ініціаль “qi” передається як “ци”, хоч і має вимову, ближчу до звуку “і” (пор. з китайською ініціаллю “сі”, що передається як “цы”). Не менш типовим є некоректне калькування з англійської, що відбувається через англійську вимову, помилково приписану

китайським словам, записаним у пін'їнь. Наприклад, назва популярного китайського бренду “Сяомі” (“Xiáomí”) – серед варіантів її прочитання та транскрипції можна зустріти “ксяомі”, “ксіомі”, “шаомі”, “ксяомай” тощо. Цікаво, що навіть слухні спостереження щодо проблем транскрипції не обов'язково дозволяють уникнути помилок: «з огляду на поширене транскрибування латинської транскрипції цих назв за правилами англійської мови, у деяких випадках закріпилася помилкова транскрипція: [...] “Ксяомі” (правильно “Шао-мі”)» [Глухова 2017, 281]. Це вказує на те, що проблема з вимовою нетипового для англійської мови складу у цій назві присутня також і серед її носіїв, що тільки додає невизначеності в україномовному вжитку.

Крім неправильної передачі звучання китайських слів та власних назв, відсутність стандартної транслітерації створює перепони для доступу та пошуку інформації, зокрема складом “жи” в українській мові нерідко записують кілька різних складів китайської мови, наприклад “zhi”, “ji”, “ti”, хоч правильним є лише останній варіант. Якщо врахувати, що кількість складів у китайській мові суттєво обмежена, слова китайської мови відносно короткі (більш ніж 70 % слів – дисилаби [Sun 2006]), а диференціація слів часто залежить від тональності, що не передається у транслітерації, то важливість використання єдиної стандартної транслітерації стає цілком очевидною.

Для вирішення вищезгаданих проблем передачі китайських слів українською мовою в межах Міжнародної наукової сходознавчої конференції до 100-річчя від дня народження академіка Омеляна Пріцака, що відбулася 16 травня 2019 року, було проведено круглий стіл із залученням фахових китайців, перекладачів, викладачів та експертів з Інституту української мови НАН України. Унаслідок обговорення та подальшого засідання вченої ради 27 червня 2019 року було прийнято рішення щодо уніфікації системи транскрибування китайської мови засобами української мови у виданнях Інституту сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України.

За основу взято так звану “систему Кірносолової” з окремими змінами та доповненнями [Кірносолова 2009], що в свою чергу спирається на китайський фонетичний алфавіт, таблицю складів китайської мови та правила орфографії та орфоєпії китайської мови [Yin 1990], а також державний стандарт КНР з романізації власних назв китайської мови [GB/T 2839-2011 2012]. Єдиною відмінністю від “системи Кірносолової” є використання апострофа винятково для складоподілу, а не в складах, де приголосна ініціаль пом'якшується перед фіналями, що починаються на “i”, оскільки ця зміна була застосована непослідовно (“mie” – “м'є”, але “mian” – “мян", “bie” – “б'є”, але “bian” – “бянь” тощо).

Основні зміни до традиційної системи транскрибування:

1) Ініціаль g- передається літерою “г” як такою, що відповідає звучанню в китайській мові.

2) Ініціаль yі- передається літерою “ї” як такою, що відповідає звучанню в китайській мові.

3) Для розмежування складів у позиціях, що дозволяють неоднозначне членування, використовується апостроф (відповідно до аналогічного правила у пін'їнь), наприклад: zhuan – “чжуань”, zhu'an – “чжу'ань”; suowu – “цо'у” замість “цоу”. Винятком можуть бути китайські слова, що вже увійшли до вжитку в літературі та не потребують уточнення складоподілу, наприклад “іхетуань”, Тянаньмень.

A			
a – а	ai – ай	an – ань	ang – ан
ao – ао			
B			
ba – ба	bai – бай	ban – бань	bang – бан
bao – бао	bei – бей	ben – бень	beng – бен
bi – би	bian – бянь	biao – бяо	bie – бе
bin – бинь	bing – бин	bo – бо	bu – бу
C			
ca – ца	cai – цай	can – цань	cang – цан
cao – цао	ce – це	cei – цей	cen – цень
ceng – цен	ci – ци	cong – цун	cou – цоу
cu – цу	cuan – цуань	cui – цуй	cun – цунь
cuo – цо			
CH			
cha – ча	chai – чай	chan – чань	chang – чан
chao – чао	che – че	chen – чень	cheng – чен
chi – чи	chong – чун	chou – чоу	chu – чу
chua – чуа	chuai – чуай	chuan – чуань	chuang – чуан
chui – чуй	chun – чунь	chuo – чо	
D			
da – да	dai – дай	dan – дань	dang – дан
dao – дао	de – де	dei – дей	den – день
deng – ден	di – ди	dia – дя	dian – дьянь
diao – дяо	die – де	ding – дин	diu – дю
dong – дун	dou – доу	du – ду	duan – дуань
dui – дуй	dun – дунь	duo – до	
E			
e – е	ei – ей	en – еннь	eng – ен
er/r – ер/р			
F			
fa – фа	fan – фань	fang – фан	fei – фей
fen – фень	feng – фен	fo – фо	
fou – фоу	fu – фу		
G			
ga – га	gai – гай	gan – гань	gang – ган
gao – гао	ge – ге	gei – гей	gen – гень
geng – ген	gong – гун	gou – гоу	gu – гу
gua – гуа	guai – гуай	guan – гуань	guang – гуан
gui – гуй	gun – гунь	guo – го	
H			
ha – ха	hai – хай	han – хань	hang – хан
hao – хао	he – хе	hei – хей	hen – хень
heng – хен	hong – хун		
hou – хоу	hu – ху	hua – хуа	huai – хуай
huan – хуань	huang – хуан	hui – хуей	hun – хунь
huo – хо			

J

jī – ці	jīa – цзя	jīan – цзянь	jīang – цзян
jīao – цзяо	jīe – цзе	jīn – цзін	jīng – цзін
jīong – цзюн	jīu – цзю	jū – цзюй	juan – цзюань
jīe – цзюе	jūn – цзюнь		

K

ka – ка	kai – кай	kan – кань	kang – кан
kao – као	ke – ке	ken – кень	keng – кен
kong – кун	kou – коу	ku – ку	kua – куа
kuai – куай	kuan – куань	kuang – куан	kui – куй
kun – кунь	kuo – ко		

L

la – ла	lai – лай	lan – лань	lang – лан
lao – лао	le – ле	lei – лей	leng – лен
li – лі	lia – ля	lian – лян	liang – лян
liao – ляо	lie – ле	lin – лін	ling – лін
liu – лю	lo – ло	long – лун	lou – лоу
lu – лу	lü – люй	luan – луань	lüe – люе
lun – лунь	luo – ло		

M

ma – ма	mai – май	man – мань	
mang – ман	mao – мао	me – ме	mei – мей
men – мен	meng – мен	mi – мі	mian – мянь
miao – мяо	mie – ме	min – мін	ming – мін
miu – мю	mo – мо	mu – му	

N

na – на	nai – най	nan – нань	
nang – нан	nao – нао	ne – не	nei – ней
nen – нень	neng – нен	ni – ні	
nian – нянь	niang – нян	niao – няо	nie – не
nin – нін	ning – нін	niu – ню	pong – нун
pou – ноу	pu – ну	pü – нюй	nuan – нуань
püe – нюе	pun – нунь	puo – но	

O

o – о	ou – оу		
-------	---------	--	--

P

pa – па	pai – пай	pan – пань	pang – пан
pao – пао	pei – пей	pen – пен	peng – пен
pi – пі	pian – пян	piao – пяо	pie – пе
pin – пін	ping – пін	po – по	pou – поу
pu – пу			

Q

qi – ці	qia – ця	qian – цянь	qiang – цян
qiao – цяо	qie – це	qin – цін	qing – цін
qiong – цюн	qiu – цю	qu – цюй	quan – цюань
que – цюе	qun – цюнь		

R

gan – жань	rang – жан	gao – жао	ge – же
gen – жень	reng – жен	gi – жи	rong – жун
gou – жоу	gu – жу	guan – жуань	gui – жуй
gun – жунь	guo – жо		

S

sa – са	sai – сай	san – сань	sang – сан
sao – сао	se – се	sen – сень	seng – сен
si – си	song – сун	sou – соу	su – су
suan – суань	sui – суй	sun – сунь	suo – со

SH

sha – ша	shai – шай	shan – шань	shang – шан
shao – шао	she – ше	shei – шей	shen – шень
sheng – шен	shi – ши	shou – шоу	shu – шу
shua – шуа	shuai – шуай	shuan – шуань	shuang – шуан
shui – шуй	shun – шунь	shuo – шо	

T

ta – та	tai – тай	tan – тань	tang – тан
tao – тао	te – те	tei – теи	ten – тень
teng – тен	ti – ти	tian – тянь	
tiao – тiao	tie – те	ting – тин	
tong – тун	tou – тоу	tu – ту	tuan – туань
tui – туй	tun – тунь	tuo – то	

W

wa – ва	wai – вай	wan – вань	wang – ван
wei – вей	wen – вень	weng – вен	wo – во
wu – у			

X

xi – ci	xia – ся	xian – сянь	xiang – сян
xiao – сяо	xie – се	xin – синь	xing – син
xiong – сюн	xiu – сю	xu – сюй	xuan – сюань
xue – сюе	xun – сюнь		

Y

ya – я	yan – янь	yang – ян	yao – яо
ye – е	yi – и	yin – инь	ying – ин
yong – юн	you – ю	yu – юй	yuan – юань
Yue – юе	yun – юнь		

Z

za – ца	zai – цай	zan – цзань	zang – цзан
zao – цао	ze – це	zei – цзей	zen – цзень
zeng – цзен	zi – цзи	zong – цзун	zou – цзоу
zu – цзу	zuan – цзуань	zui – цзуй	zun – цзунь
zuo – цзо			

ZH

zha – чжа	zhai – чжай	zhan – чжань	zhang – чжан
zhao – чжао	zhe – чже	zhei – чжей	zhen – чжень
zheng – чжен	zhi – чжи	zhong – чжун	zhou – чжоу
zhu – чжу	zhua – чжуа	zhuai – чжуай	zhuang – чжуань
zhuang – чжуан	zhui – чжуй	zhun – чжунь	zhuo – чжо

Крім того, у цій системі зафіксовано окремі вимоги до передачі китайськомовних слів, що найчастіше призводять до помилок або проблем ретроконверсії.

Власні імена. Китайські імена та прізвища пишуться окремо, у незмінному порядку – прізвище, ім'я: Лі Дачжао, Ван Лі, Сикун Ту, Сима Сянжу. У офіційно-діловому, публіцистичному стилі використання лише прізвища або імені – неприпустиме.

Власні назви з титулами або шанобливою часткою “цзи” пишуться через дефіс: Лао-цзи, Мен-цзи, Чжуан-цзи тощо.

Неперекладні назви. Неперекладні назви класичних літературних пам'яток записуються поскладово: “Лунь юй”, “Да сюе”, “Дао де цзін”. За винятком випадків, коли в назві присутня інша власна назва, що пишеться разом: “Ляочжай чжи і”, – та окремих усталених випадків: “Чуньцю”, “Мен-цзи” тощо.

Китайські назви та терміни з кількох складів у транскрипції записуються відповідно до складоподілу у китайській мові: “Женьмінъ жибао”, “Шан’у їньшугуань”.

Для назв торгових марок, брендів, компаній використовувати піньїнь без позначок тонів, наприклад: інформаційне агентство Xinhua, мобільний телефон марки Xiaomi, компанія Huawei тощо.

Відмінювання

Відмінюються лише чоловічі власні прізвища та імена з фіналями “-н”, “-нь”, “-й”, “-р”. Жіночі власні імена не відмінюються.

Відмінювання назв та термінів відповідно до норм правопису української мови за родами номенклатурних назв: (гора) Тайшань – жіночий рід, (озеро) Дунтін – середній рід, (журнал) “Дучже” – чоловічий рід. Виняток становлять окремі власні назви, що вже увійшли у вжиток у певній формі: (місто) Пекін – чоловічого роду, (острів, провінція) Тайвань – чоловічого роду.

Запропоновані зміни до існуючої системи транскрибування китайської мови дозволяють оптимізувати використання засобів українського алфавіту і водночас не створюють критичних розбіжностей із традиційною системою, що є вкрай важливо для наукової, фахової літератури, юридичних та інших офіційних документів. Докорінна зміна системи транскрипції, якою логічною вона не видавалася б з точки зору фонетики, не є доцільною на сьогоднішньому етапі для українського китаєзнавства через непрактичність та фактичне відкидання вже напрацьованого доробку вітчизняних дослідників та перекладачів [Кіктенко 2018, 263–360]. Безперечно, пропонована система не є довершеною та має переглядатися через певний час для поступової та повноцінної уніфікації. Однак наразі, на нашу думку, вона є оптимальною з точки зору балансу між традиціями, що з’явилися наприкінці ХІХ століття, та потребами носіїв сучасної української мови.

Важливим аргументом на користь збереження наявної традиції з внесенням мінімальних змін є впізнаваність цієї системи, котра дозволяє відрізнити її від кириличного запису корейської чи в’єтнамської мов. Як видно з тих помилок, котрих припускаються ЗМІ, проблема полягає скоріше не у недосконалості “українізованої палладиці”, а у відсутності її офіційної фіксації як стандарту та недоступності для тих, хто не є фаховим китаїстом.

З огляду на те, що ця система не має на меті точну передачу звуків китайської мови, необхідно зауважити, що вона не є допоміжним засобом для

вивчення китайської мови, – таку роль має відігравати пінїнь та Міжнародний фонетичний алфавіт (МФА). Але вона є зручною для розповсюдження новин та інформації з Китаю та про Китай, що успішно демонструє Українська служба Міжнародного радіо Китаю, котра використовує аналогічну систему у своїй діяльності. Незважаючи на окремі недоліки існуючої “українізованої палладиці”, вона впродовж десятиліть була важливим, хоч і не завжди помітним, інструментом у сферах науки, освіти, культури, політики та міжнародних відносин. Пропоновані зміни до неї є мінімальними та необхідними кроками її вдосконалення.

ЛІТЕРАТУРА

Глухова С. В. Принципи транскрипції іншомовних власних назв у “Великій українській енциклопедії” // **Енциклопедичні видання в сучасному інформаційному просторі**. Київ, 2017.

Борисфен Інтел. **Особливості розвитку геополітичної ситуації в світі у 2013 році**. Київ, 2013.

Даниленко С., Гальона О. Політико-економічні пріоритети Китаю в Центральній Азії // **Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міжнародні відносини**. Київ, 2016, вип. 1 (44/45).

Кіктенко В. О. **Історія українського китаєзнавства (XVIII – початок XXI століття)**. Київ, 2018.

Кірносова Н. А. Засади транскрибування китайської лексики українською мовою // **Сходознавство**, 2009, № 45–46.

Концевич Л. Р. **Китайские имена собственные и термины в русском тексте: пособие по транскрипции**. Москва, 2002.

Корнєєва Ю. В. Концептуальні основи державного інвестування // **Науковий вісник Херсонського державного університету. Економічні науки**. Херсон, 2017, вип. 1, част. 1.

УНІАН (2019), “У Китаї двоє людей зникли безвісти після сходження зсуву”, за адресою: www.unian.ua/pogoda/news/10713717-u-kitaji-dvoye-lyudey-znikli-bezvisti-pislya-shodzhennya-zsuvu.html (дата звернення: 1.10.2019).

Укрінформ (2019а), “Канадський суд поновив слухання щодо екстрадиції фіндиректора Хуавей”, за адресою: www.ukrinform.ua/rubric-world/2786840-kanadskij-sud-ponoviv-sluhanna-sodo-ekstradicii-findirektora-huawei.html (дата звернення 2.10.2019).

Укрінформ (2019b), “У ресторані в Китаї вибухнув газ”, за адресою: www.ukrinform.ua/rubric-world/2798432-u-restorani-v-kitai-vibuhnuv-gaz-9-zagiblih-na-misce-pribuli-ponad-200-medikiv.html (дата звернення 5.10.2019).

Український правопис (2019) за адресою: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf> (дата звернення: 25.09.2019).

Sun, Chaofen. Chinese: A Linguistic Introduction. Cambridge, 2006.

Yin Binyong, Felley M. Chinese Romanization: Pronunciation and Orthography. Beijing, 1990.

GB/T 2839-2011. 中国人名汉语拼音字母拼写规则。中华人民共和国国家标准。 - 2011. 10. 31 发布2012. 02. 01; 实施。 - 中华人民共和国质量监督检验检疫总局, 中国国家标准化管理委员会。

REFERENCES

- Hlukhova S. V. (2017), “Pryntsypy transkryptsyi inshomovnykh vlasnykh nazv u ‘Velykiy ukrayins’kiy entsyklopediyi’”, in Kyrydon, A. M. (Ed.), *Entsyklopedychni vydannya v suchasnomu informatsynomu prostori*, Entsyklopedychne vydavnytstvo, pp. 278–285. (In Ukrainian).
- Borysfen Intel (2014), *Osoblyvosti rozvytku heopolitychnoyi sytuatsiyi v sviti u 2013 rotsi*, Borysfen Intel, Kyiv. (In Ukrainian).
- Danylenko S. and Hal’ona O. (2016), “Polityko-ekonomichni priorytety Kytayu v Tsentral’niy Azii”, *Visnyk Kyyivs’koho natsional’noho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Mizhnarodni vidnosyny*, vyp. 1 (44/45), pp. 13–21. (In Ukrainian).
- Kiktenko V. O. (2018), *Istoriya ukrayins’koho kytayeznavstva (XVIII – pochatok XXI stolittya)*, Kyiv, Natsional’na akademiya nauk Ukrayiny Instytut skhodoznavstva im. A. Yu. Kryms’koho (In Ukrainian).
- Kirnosova N. A. (2009), “Zasady transkrybuвання kytays’koyi leksyky ukrayins’koyu movoyu”, *Skhodoznavstvo*, No. 45–46, pp. 38–57. (In Ukrainian).
- Koncevič L. R. (2002), *Kitajskie imena sobstvennye i terminy v russkom tekste: posobie po transkripcii*, Muravey, Moskva, 2002. (In Russian).
- Korneyeva Yu. V. (2017), “Kontseptual’ni osnovy derzhavnoho investuvannya”, *Naukovyy visnyk Khersons’koho derzhavnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, vyp. 1, chast. 1, pp. 76–80. (In Ukrainian).
- UNIAN (2019), “U Kytayi dvoje lyudey znykly bezvisty pislya skhodzhennya zsuvu”, available at: www.unian.ua/pogoda/news/10713717-u-kitaji-dvoje-lyudey-znikli-bezvisti-pislya-shodzhennya-zsuvu.html (accessed 1 October 2019). (In Ukrainian).
- Ukrinform (2019a), “Kanads’kyy sud ponoviv slukhannya shchodo ekstradytsiyi findyrektora Huawei”, available at: www.ukrinform.ua/rubric-world/2786840-kanadskij-sud-ponoviv-sluhanna-sodo-ekstradicii-findirektora-huawei.html (accessed 2 October 2019). (In Ukrainian).
- Ukrinform (2019b), “U restorani v Kytayi vybukhnuv haz”, available at: www.ukrinform.ua/rubric-world/2798432-u-restorani-v-kitai-vibuhnuv-gaz-9-zagiblih-na-misce-pribuli-ponad-200-medikiv.html (accessed 5 October 2019). (In Ukrainian).
- Ukrayins’kyy pravopys (2019) available at: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/%202019.pdf> (accessed 25 September 2019). (In Ukrainian).
- Sun, C. (2006), *Chinese: a linguistic introduction*, Cambridge University Press, Cambridge.
- Yin Binyong and Felley M. (1990), *Chinese Romanization: Pronunciation and Orthography*, Sinolingua, Beijing.
- GB/T 2839-2011. (2012), Zhongguo renmin hanyu pinyin zimu pinxie guize. Zhonghua renmin gongheguo guojiabiao zhun. – 2011.10.31 fabu; 2012.02.01 shishi. – Zhonghua renmin gongheguo guojia jiandu jianyan yi zongju, Zhongguo guojiabiao zhunhua guanli weiyuanhui. (In Mandarin Chinese).

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕДАЧІ КИТАЙСЬКИХ СЛІВ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Є. В. Гобова

Зростання торговельних відносин між Україною та Китаєм та загальний економічний злет КНР привертає все більше уваги серед наших співвітчизників. Запит на

інформацію про Китай постійно підвищується, проте відсутність фахових знань у журналістів та експертів і відсутність стандартної уніфікованої системи транскрипції китайських слів та власних назв українською мовою створюють численні проблеми з її коректною подачею. У статті розглянуто основні джерела помилок у транслітерації, недоліки наявної системи та запропоновано шляхи їхнього виправлення.

Ключові слова: транслітерація, китайські власні назви, український алфавіт, пін'їнь

ПРОБЛЕМЫ ПЕРЕДАЧИ КИТАЙСКИХ СЛОВ СРЕДСТВАМИ УКРАИНСКОГО ЯЗЫКА

Е. В. Гобова

Рост торговых отношений Украины и Китая и общий экономический подъем КНР привлекает все больше внимания среди наших соотечественников. Спрос на информацию про Китай постоянно повышается, однако отсутствие профессиональных знаний у журналистов и экспертов вместе с отсутствием стандартной унифицированной системы транскрипции китайских слов и имен собственных на украинском языке создают многочисленные проблемы с ее корректной подачей. В статье рассмотрены основные источники ошибок в транслитерации, недостатки существующей системы и предложены способы их исправления.

Ключевые слова: транслитерация, китайские имена собственные, украинский алфавит, пиньинь

Стаття надійшла до редакції 16.04.2019